

คำถามที่พบบ่อย

คำถามข้อที่ ๑ เขตอำนาจศาลในการฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

คำตอบ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางมีเขตอำนาจศาล ดังนี้

๑. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่ความผิดเกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่จะยื่นฟ้องคดีต่อศาลที่จำเลยมีที่อยู่ก็ได้ (ดุลพินิจศาล) ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒

๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร

๓. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจศาล ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางยังอาจใช้ดุลพินิจรับคดีอื่นซึ่งเกิดขึ้นนอกเขตอำนาจไว้พิจารณาได้อีกด้วย

***พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๕

คำถามข้อที่ ๒ ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีด้วยตนเองได้หรือไม่

คำตอบ กรณีผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีทุจริตฯ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตฯ มิได้บัญญัติบุคคลที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาทุจริตฯ และนิยามศัพท์คำว่า "ผู้เสียหาย" ไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องเป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒ (๔) ๒๘ (๒) ประกอบมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

ดังนั้น จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ผู้เสียหายนั้นจะต้องไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกับจำเลย หรือรู้เห็นยินยอมด้วยกับการกระทำความผิดของจำเลย หรือกระทำการอันเป็นการขัดต่อกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ก็ต้องนำมาใช้กับผู้เสียหายในคดีทุจริตฯ ด้วย หากเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยข้างต้นแล้ว ผู้เสียหายนั้นย่อมมีอำนาจฟ้องคดีที่ตนเองได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบทุกฐานความผิด

คำถามข้อที่ ๓ ร้องเรียนต่อสำนักงาน ป.ป.ท. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว สามารถยื่นฟ้องคดีได้อีกหรือไม่

คำตอบ ผู้เสียหายไม่ว่าจะได้ยื่นร้องเรียนต่อสำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ช. หรือพนักงานสอบสวนแล้ว ก็สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้ ทั้งนี้ หากความปรากฏต่อศาลว่ามีกรกล่าวหาในเรื่องเดียวกันนี้ต่อหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ศาลจะสอบถามไปยังหน่วยงานดังกล่าวนั้น และมีอำนาจเรียกรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาของศาลได้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๐

คำถามข้อที่ ๔ การยื่นฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตฯ ต้องมีนายความหรือไม่

คำตอบ ผู้เสียหายสามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้ด้วยตนเอง แต่ทั้งนี้การดำเนินคดีดังกล่าวต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ และอาจเกิดปัญหาข้อกฎหมายขึ้นในระหว่างการพิจารณาคดี จึงควรจะต้องมีนายความเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีเอง

คำถามข้อที่ ๕ แบบคำฟ้องคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบทำอย่างไร

คำตอบ ผู้ฟ้องคดีต้องทำคำฟ้องเป็นหนังสือและมีข้อความครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีข้อความที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๑) - (๗)
- (๒) มีข้อความเป็นที่กล่าวหาเกี่ยวกับกระทำความผิดคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบ
- (๓) ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิด
- (๔) พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้

คำถามข้อที่ ๖ หลักเกณฑ์การยื่นฟ้องคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบเป็นอย่างไร

คำตอบ ๑. คำฟ้องและเอกสารท้ายฟ้อง

๒. สำเนาคำฟ้องและเอกสารท้ายฟ้อง ๒ ชุด (สำหรับองค์คณะผู้พิพากษา)

คำถามข้อที่ ๗ เอกสารอื่น ๆ เช่น สำเนาคำฟ้องให้จำเลย เอกสารชี้ช่องพยานหลักฐาน ยื่นเมื่อใด

คำตอบ สำเนาคำฟ้องให้จำเลย สามารถยื่นต่อศาลได้ภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งรับคดีไว้ไต่สวนมูลฟ้องแล้ว แต่เอกสารอื่น ๆ ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีว่าเป็นเอกสารใด ส่วนเอกสารชี้ช่องพยานหลักฐานต้องยื่นในวันเดียวกับวันที่ยื่นคำฟ้องหรือในชั้นตรวจฟ้องก่อนที่ศาลจะรับคดีไว้ไต่สวนมูลฟ้อง

คำถามข้อที่ ๘ การชี้ช่องพยานหลักฐานคืออะไร มีแบบฟอร์มหรือไม่

คำตอบ การชี้ช่องพยานหลักฐาน คือการชี้ให้ศาลเห็นว่าโจทก์มีพยานหลักฐานใดเกี่ยวข้องกับบ้าง และเกี่ยวข้องกับอย่างไร โดยโจทก์อาจบรรยายมาในฟ้อง หรือจัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายฟ้องมาก็ได้ ซึ่งการชี้ช่องพยานหลักฐานต้องระบุให้ชัดเจนเพียงพอ เช่น กรณีพยานบุคคลต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นใครบ้าง รู้เห็นประเด็นใด และอย่างไรโดยสรุป

คำถามข้อที่ ๙ กรณีผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีด้วยตนเอง ในชั้นตรวจฟ้อง ใช้ระยะเวลาประมาณกี่วัน

คำตอบ ชั้นตรวจฟ้องศาลจะใช้เวลาประมาณ ๑๐ วันทำการ แต่ทั้งนี้ หากศาลเห็นว่า คำฟ้องไม่ถูกต้อง ศาลมีอำนาจให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องได้ ตามมาตรา ๑๕ วรรค ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

คำถามข้อที่ ๑๐ การฟ้องคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ต้องเสียค่าขึ้นศาลหรือไม่

คำตอบ การฟ้องคดีอาญาไม่เสียค่าขึ้นศาล แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการขอค่าเสียหาย ในทางแพ่ง โจทก์ต้องเสียค่าขึ้นศาล ตามตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

- คดีมโนสำเนา (ทุนทรัพย์ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท) เสียในอัตราร้อยละ ๒ แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท (ประกอบมาตรา ๑๙๐ จัตวา)
- คดีที่มีค่าขอปลดเปลื้องทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้
  ๑. ไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท เสียในอัตราร้อยละ ๒ แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท
  ๒. ส่วนที่เกิน ๕๐ ล้านบาท เสียในอัตราร้อยละ ๐.๑
- ค่าขึ้นศาลในอนาคต ๑๐๐ บาท

คำถามข้อที่ ๑๑ กรณีที่เห็นว่า ตุลาการศาลปกครองพิจารณาคดีขัดและผิดต่อข้อกำหนดอย่างชัดแจ้งจะสามารถฟ้องตุลาการศาลปกครองต่อศาลคดีอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ได้หรือไม่

คำตอบ ศาลทุกศาลเป็นองค์กรในการพิจารณาพิพากษาให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ถ้าท่านเห็นว่าตุลาการศาลปกครองดำเนินกระบวนการพิจารณาขัดและไม่เป็นไปตามกฎหมาย ท่านสามารถยื่นคำขอให้ศาลเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ขัดต่อกฎหมายได้ ตามระเบียบประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗

ส่วนประเด็นที่จะฟ้องตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้หรือไม่ กฎหมายเปิดช่องให้ท่านได้รับความเป็นธรรมโดยขอเพิกถอนการพิจารณาคดี หรืออุทธรณ์คำสั่งต่อศาลสูงได้อีกตามระเบียบข้างต้น แต่ถ้าท่านเห็นว่าท่านได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญานี้ ต้องทำคำฟ้องเป็นหนังสือและมีองค์ประกอบ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดต้องเป็นเจ้าพนักงาน และที่สำคัญต้องเป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่กระทำการตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่นั้นเป็นการกระทำโดยมิชอบ ที่สำคัญคือต้องแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดจงใจเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ดังนั้น หากขาดองค์ประกอบข้อใดข้อหนึ่งไปก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ส่วนจะเป็นความผิดตามกฎหมายหรือไม่นั้น คงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงแต่ละเรื่องไป

คำถามข้อที่ ๑๒ วันนัดไต่สวนมูลฟ้อง หากจำเลยตั้งพนักงานอัยการดำเนินคดีแทนแล้ว จำเลยจะต้องมาศาลอีกหรือไม่ หรือหากยื่นคำแถลงเพียงอย่างเดียวโดยไม่มาศาลในวันนัดไต่สวนมูลฟ้องได้หรือไม่

คำตอบ จำเลยจะมาหรือไม่มาศาลในวันนัดไต่สวนมูลฟ้องก็ได้ (ในกรณีที่พนักงานอัยการรับแก้ต่างให้แล้ว) ซึ่งไม่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะต้องใช้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม และจำเลยสามารถยื่นคำแถลงให้ศาลทราบข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูลได้โดยจำเลยไม่ต้องมาศาล ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๗